

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 220/07-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. H., V., zastúpeného advokátom JUDr. P. H., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom policajného orgánu v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-BSI-2006, ako aj porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom dozorujúceho prokurátora v jeho trestnej veci a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2007 doručená sťažnosť M. H., V. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. P. H., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom policajného orgánu v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-BSI-2006, ako aj

porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom dozorujúceho prokurátora v jeho trestnej veci. Sťažovateľ svoju sťažnosť prostredníctvom svojho právneho zástupcu doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 2. apríla 2007.

Vo svojich podaniach sťažovateľ uviedol, že 2. októbra 2006 mu bolo doručené uznesenie Prezídia Policajného zboru Útvaru boja proti organizovanej kriminalite, odboru stred, oddelenia vyšetrovania Banská Bystrica, sp. zn. ČVS: PPZ-11/BOK-S-2006 z 21. augusta 2006, ktorým bolo proti nemu vznesené obvinenie pre:

„- zločin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 zákona č. 140/1961 Zb. sčasti dokonaný a sčasti spáchaný v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.

- zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 ods. 4 písm. a) Trestného zákona.“

Sťažovateľ prostredníctvom svojho advokáta 4. októbra 2006 podal proti uvedenému uzneseniu sťažnosť „... z dvoch zákonných dôvodov a to: a) nesprávnosti výrokov uznesenia o vznesení obvinenia a c) porušenia ustanovení o konaní, ktoré uzneseniu predchádzalo, ak toto porušenie mohlo spôsobiť nesprávnosť výroku uznesenia. Podľa nášho právneho názoru sú v súčasnosti p. vyšetrovateľke predložené dôkazy a sú jej taktiež zrejmé preukázateľné skutočnosti, ktoré neodôvodňujú vedenie trestného stíhania a už vôbec nie stíhanie p. H. ako obvineného. Máme za to, že si je p. vyšetrovateľka vedomá skutočností, pre ktoré by mala trestné stíhanie vo všetkých bodoch obžaloby zastaviť, avšak do dnešného času tak zjavne účelovo neurobila“.

Podľa sťažovateľa sa všetky obvinenia vznesené proti nemu zakladajú len na skutočnosti, že konal na základe „tzv. falošnej plnej moci a teda údajne nemal oprávnenie vo veciach konať“. Vyšetrovateľka pritom podľa neho „z vlastnej iniciatívy“ považuje plnú moc sťažovateľa za falošnú bez toho, aby sa k danej otázke vyjadril znalec. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol počas vyšetrovacieho úkonu - konfrontácie 9. marca 2007 - vykonanie znaleckého dokazovania a túto požiadavku vzniesol opätovne listom z 15. marca 2007. Odpoveď vyšetrovateľky bola sťažovateľovi doručená 29. marca 2007. Žiadosť v nej bola zamietnutá s tvrdením, že znalecké dokazovanie nie je možné z fotokópií listín vykonať. Podľa sťažovateľa mu týmto postupom vyšetrovateľky

bola odňatá „možnosť uplatniť kľúčový a najzávažnejší dôkaz v trestnom konaní, ktorým by preukázal svoju nevinu“.

V dôsledku konania vyšetrovateľky sa sťažovateľ ako obvinený stal podľa neho „poškodeným na jeho základných právach a slobodách“.

Vzhľadom k uvedenému bol sťažovateľ nútený „využívať všetky zákonné prostriedky (opravné prostriedky - sťažnosť, i prostriedky preskúmania postupu a rozhodnutí vyšetrovateľky vo vyšetrovaní - zaslané na Okresnú prokuratúru Vranov n/T i na Úrad inšpekčnej služby Policajného zboru) na odvrátenie tohto protiprávneho stavu“.

Keďže podľa sťažovateľa stav porušovania jeho základných práv i naďalej pretrváva a „doterajšie zákonné prostriedky zlyhávajú“, využil svoje právo na podanie sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola následne podľa § 190 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok (ďalej len „Trestný poriadok“) postúpená dozorujúcemu prokurátorovi, ktorý sa k nej do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nevyjadril. Podľa sťažovateľa tým, že nie je riadne vykonávaný dozor dozorujúcim prokurátorom, dochádza v predmetnom konaní ku vzniku protiprávneho stavu a porušovaniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a podľa čl. 46 ústavy.

Pri riadnom vykonávaní dozoru v tejto trestnej veci by podľa sťažovateľa dozorujúci prokurátor zistil „okrem skutočnosti vedenia trestného stíhania p. H. ako obvineného bez dôvodov ustanovených zákonom, aj porušenie základného práva - práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa v čl. 50 ods. 3 Ústavy. Postupom vo vyšetrovaní mu bolo totiž znemožnené oboznámiť sa so spisovým materiálom, po tom čo bolo voči nemu vznesené obvinenie. Bola mu tým vedome odňatá možnosť adekvátne a kvalifikovane sa pripraviť na vyšetrovacie úkony - výsluchy svedkov, ktoré sa uskutočnili bez toho, aby mu bolo umožnené nahliadnutie do spisu. To všetko napriek našej žiadosti o nahliadnutie do spisu i napriek žiadosti o odloženie vykonania výsluchov. Je potrebné poznamenať, že vyšetrovací spis sa

nachádza v Lučenci, pričom bydlisko obvineného je vo Vranove n/Topľou. Nahliadnutie bolo umožnené až priamo na vyšetrovacom úkone, čo zjavne nie je dostatočný čas potrebný na prípravu v prípade obhajoby“.

Podľa názoru sťažovateľa mu okrem už uvedených pochybení orgánov činných v trestnom konaní bolo počas prípravného konania „odňaté právo oboznámiť sa po vznesení obvinenia so spisovým materiálom, čím bolo porušené jeho právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby. V dôsledku toho i právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy, keď každý má právo, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom“.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vyslovil:

„že činnosťou vyšetrovatelky mgr. Ing. A. G. boli porušené základné práva fyzickej osoby p. M. H. deklarované čl. 17 ods. 2, čl. 50 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy,

a že nečinnosťou dozorujúceho prokurátora v trestnej veci ČVS: PPZ-11/BOK-BSI-2006 boli porušené základné práva fyzickej osoby p. M. H. deklarované čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy...

prikázal vyšetrovatelke Ing. G. v trestnej veci ČVS: PPZ-11/BOK-BSI-2006, aby vo veci nariadila znalecké dokazovanie ohľadne pravosti (falošnosti) z fotokópie plnej moci udelenej p. M. pánovi A. I. a z fotokópie plnej moci udelenej p. M. pánovi M. H., ktoré majú to isté číslo notárskeho overenia...

zakázal pokračovať dozorujúcemu prokurátorovi a vyšetrovatelke Ing. G. v porušovaní základných práv a slobôd.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

A. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného konania v jeho trestnej veci

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal porušenie svojich práv podľa čl. 17 ods. 2 a podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom policajného orgánu (vyšetrovateľky) v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-11-BOK-S-2006, ku ktorému malo dôjsť, tým že policajný orgán mal podľa neho v uvedenom konaní zistiť neodôvodnenosť jeho trestného stíhania a zastaviť ho, ďalej tým, že mu bola odňatá možnosť uplatniť podľa neho „*klúčový a najzávažnejší*“ dôkaz, ako aj tým, že mu podľa jeho tvrdenia bolo znemožnené oboznámiť sa so spisovým materiálom po vznesení obvinenia proti nemu.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ namietal aj porušenie svojich práv podľa čl. 17 ods. 2 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom dozorujúceho prokurátora, a to vzhľadom na „*...nedostatočný výkon dozoru dozorujúceho prokurátora a jeho nečinnosť, ktoré spôsobujú i naďalej trvanie protiprávneho stavu, za ktorý považujeme stíhanie p. H. ako obvineného i napriek tomu, že nikdy neexistovali ani neexistujú žiadne zákonné dôvody pre takého stíhanie*“.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných

v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže... od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odopriet' vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať. Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma súd obžalobu a zákonnosť dôkazného materiálu.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku sa prieskumná právomoc odvolacieho súdu vzťahuje nielen na zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ale aj na správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok tiež pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd konajúci v trestnej veci sťažovateľa po prípadnom podaní obžaloby, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu, vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania.

Sťažovateľ teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu má možnosť účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd pred všeobecným súdom, a preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

B. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného konania v jeho trestnej veci

Vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom policajného orgánu a postupom okresnej prokuratúry v uvedenej trestnej veci ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uviedol, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. K veci samej ďalej uviedol, že v procese, ktorý prebieha, resp. bol iba začatý, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní je preto v prípravnom trestnom konaní potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú (m. m. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2007